

toč. 1. in 5. svojega normalnega raspisa z dne 20. junija 1922, številka 7671, je višji šolski svet odločil na gremijalni seji dne 31. julija 1923, da se prične šolsko leto 1923/24. dne 1. septembra 1923 z vpisovanjem, dne 3. septembra 1923 s šolsko mašo in dne 4. septembra 1923 z rednim poukom na vseh osnovnih šolah v Sloveniji, tudi tam, kjer so srednje šole, zakaj tudi na srednjih šolah se prične šolsko leto dne 1. septembra 1923 s sprejemnimi, naknadnimi in ponavljalnimi izpiti.

— **Popravek.** V kongresni številki »Učit. Tov.« je bil objavljen moj članek starejšega datuma. Stroške za tečaj je kasneje pokrila gospodarska zadruga »Ekonom« v Ljubljani, vodstvo tečaja je pa honoriral oddelek kmetijstva v Ljubljani. S tem je bila razbremenjena docela občina, ki ni pokazala najmanjšega interesa za koristno stvar. — Božo Račić.

— **Železniki.** Šola v Železnikih je priredila ob sklepu šolskega leta razstavo. Razstavilo se je: ženska in deška ročna dela, izdelke risanja in pisanja.

— **Zahvala.** Vsem, ki so se me ob moji 50letnici učiteljevanja in posebno še ob proslavi te petdesetletnice, katero je priredil »Žirovnikov zbor« v St. Vidu v nedeljo, 5. avgusta 1923 pri »Slepem Janezu« tako prijazno spominjali, se tem potem prav toplo zahvaljujem. — Janko Žirovnik.

— **Službena 50letnica in odlikovanje Janka Žirovnika.** Kdo ga ne pozna našega g. Žirovnika? Ni ga tovariša in skoro ne otroka, tako se je razširil po svojih narodnih pesmih med narod. Življenje je žrtvoval narodu in našemu stanu. Še vedno je aktiven in skoro si upamo trditi, da je zadnji v našem stanu, ki obhaja svojo službeno 50letnico. Tovariš Žirovnik je mnogo prestal v klerikalni dobi; bil je odlična napredna korenina, vnet in spreten narodno-prosvetno podoben delavec. Posebno velike so njegove zasluge za razširjenje narodnih pesmi med narod, ki jih je izdal v večjih izdajah v korist Učiteljskega konvikta. Plačila od naroda ne bo prejel, a v veliko zadoščenje mu je lahko, da sam gleda uspehe svojega dela. Dne 5. t. m. mu je priredil njegov »zbor« pri »Slepem Janezu« proslavo službene 50letnice in hkrati proslavo odlikovanja z redom Sv. Save. Zbrala se je tam Glasbena Matica, zbrali so se tovariši, žal le, da radi istočasnega kongresa ne v takem številu, kakor je to Žirovnik zaslužil. Vendar je bila proslava pristržna. V imenu zbora je izročil gosp. Pipan jubilantu častno diplomu, delo akademičnega slikarja M. Gasparija. Na drugem mestu prinašamo zahvalo našega jubilanta svojim čestilcem, hkrati pa kličemo: Bog živi Janka Žirovnika še mnogo let v naši sredi!

— **Inšpektor Fr. Vajda v ministrstvu prosvete v Beogradu** je imenovan na vojno akademijo v Gruziju. Kakor na eni strani pozdravljamo to imenovanje iz osebnih razlogov do g. prof. Vajde, ki je doprinašal tekom svojega prideljenja v ministrstvu velike žrtve v interesu naše narodne in državne stvari, tako moramo na drugi strani obžalovati, da ga izgubimo na sedanjem mestu. V inšpektorju g. Vajdi je imelo slovensko šolstvo in učiteljstvo — ne samo srednješolsko, temveč tudi ostalo — svojega izrednega zastopnika, ki ni samo kot vzoren administrativni delavec, temveč tudi kot priznan šolnik in pedagog vršil svojo nalogo. Slovensko šolstvo in učiteljstvo mu je dolžno mnogo hvale in prepričan naj bo g. inšpektor, da mu ohranimo svoje simpatije tudi na novem mestu vsi, ki poznamo njegovo delovanje.

— **Slovenski inšpektor v ministrstvu prosvete** je g. dr. Janko L o k a r, dose-daj gimnazijski ravnatelj v Murski Soboti. Znaprej naj se torej nikdo več ne obrača na dosedanjega inšpektorja prof. F. Vajdo.

— **Jugoslovenska akademija znanosti in umjetnosti u Zagrebu** javlja tužno vijest, da je posljednji od osnivača i prvih pravil njezinih članova, nestor slavenske filologije dr. Vatroslav Jagić nočas u 86. godini života umro u Beču. Mrtvo tijelo zaslužnoga pokojnika prevest će se u njegov zavijač u Varaždin i ondje sahraniti u porodičnoj grobnici. Veliki pokojnik, dika i ponos hrvatskoga naroda i svega slavenskoga svijeta, počivao mirno u rodnoj zemlji! — U Zagrebu, dne 5. avgusta 1923.

— **Kakor nam poročajo je dobil dr. Franjo Žgeč** eno od državnih mest za študij naših državljanov v inozemstvu in podje v Pariz. Dr. Žgeč je našemu delu učiteljstva dobro poznan iz letošnje pokrajinske skupščine v Ptuj. Njegovo delo »Problemi vzgoje najširših plasti našega naroda«, ki je odlikovano s sveto-

savsko nagrado Nj. Vel. je založilo Pov. UJU v Ljubljani in ga prejme učiteljstvo v pričetku šolskega leta potom okrajnih učiteljskih društev. Dr. Žgeč se namerava tudi izven domovine posvetiti v prvi vrsti pedagogiki.

Obrambni vestnik.

— ob »Slovenec« je skušal z otročjimi dovtipi zbrisati velik utis, ki ga je napravil učiteljski kongres na javnost v Ljubljani. Zamolčal je popolnoma, da je kongres pozdravil tudi v imenu občinskega sveta g. Pirc, ki je govoril na kongresu vse drugače nego piše »Slovenec«; povdarjal pa je, da ni bilo iz Hrvatske Radičevih učiteljev v Ljubljano. Ako je že stranka SLS tako zaslepljena, da še vedno pričakuje pomoči od Radiča, smo pa prepričani, da ni tako omejenega Slomškarija, ki bi imel še kaj zaupanja do tega komedijanta, ki ne zna družega, kakor izpodkopavati ugled državi. To naj si zapomni tudi »Slovenec« kvaražugon.

— ob »Učiteljski list« je nasedel nekemu širokoustnemu frazerju, ki je stresel svoj žolč in omlatil vse naokrog v stanovskem glasilu naših neodrešenih tovarišev. Menda poročevalcu pritiska vročina na možgane, da je videl v Ptuj položaj in stvari, ki jih ni bilo. »Učiteljskemu listu« svetujemo več previdnosti glede presoje dopisov »iz Slovenije« in več takta, da se ne bo vmešaval v zadeve, ki ga ne tičejo. Zdraharjev imamo že doma dovolj, jim ni potreba še podpore tudi od zunaj — da bi le imeli tudi toliko delavcev, kolikor imamo širokoustnežev. — »Argusu« svetujemo, da prečita samo zadnja dva napada »Slovenca«, ki jih je prinesel po našem kongresu in bo uvidel, da ni mogoče iti v vode, v katere bi on rad zaplaval. Če mu ni všeč...

— ob **Nesramna laž.** »Slovenec« je po kongresu poročal, da je družba jugoslov. učit. v Klemenčičevi gostilni na Bledu bila in ni plačala. Informirali smo se na merodajnem mestu in izvedeli, da je »Slovenčeva« notica izmišljena laž in podlo natolcevanje. Notica dovoljno kvalificira tudi »Slovenčeve« urednike.

Učiteljski pravnik.

— § Vsi oni, ki nimajo stalne službe. Višji šolski svet pozivlje z ozirom na odlok pokrajinske uprave oddelka za prosveto in vere z dne 27. dec. 1921, številka 6824, vse one učne osebe brez stalnega učnega službenega mesta, ki že imajo zrelostni izpit ter jih je pristojna okrajna (mestna) šolska oblast razrešila od službe na dosedanjem začasnem učnem mestu, naj se prijavijo v službo sklicujoč se na ta odlok pri okr. šolskih svetih v področju okrajnega glavarstva v Brežicah, Črnomlju, Konjicah, Ljutomeru, Mariboru, Slovenjgradcu, predvsem pa pri okrajnem glavarstvu (šolskemu oddelku v Murski Soboti). Vsaka zgoraj omenjena učna oseba mora prijavo vložiti do 25. avgusta t. l., in sicer vsaj pri treh navedenih okr. šolskih oblastih, če že nima zagotovila za določeno učno mesto v kateremkoli izmed omenjenih krajev. V prijavi mora navesti vse tri okraje, za katere se je prijavila. Višji šolski svet bo smatral, da je učna oseba, ki se ne izkaže 1. oktobra t. l., da je službo že nastopila, izstopila iz šolske službe s posledicami §§ 15. in 18. naredbe bivše deželne vlade z dne 14. februarja 1919, številka 361 Ur. L.; njeno mesto bo v staležu zasedel z drugo učno osebo. Prizadete učne osebe se opozarjajo, da bi se smatrala odklonitev po okr. šolski oblasti določenega učnega mesta za izstop iz učiteljske službe z zgoraj navedenimi posledicami. Ako bo morda prejela učna oseba pomotoma dekret od več okr. šolskih oblastev, velja brezpogojno oni s prejšnjim datumom. V dvomljivih primerih bo določil mesto višji šolski svet. Ta razglas naj vzamejo na znanje tudi one zgoraj omenjene učne osebe, ki bi morda ne prejele še posebnega obvestila od pristojne okr. šolske oblasti. Potni stroški na novo učno mesto se povrnejo. — Predsednik: dr. Stanko Bevk s. r.

— § Stanarina in ogrev. Podpisani sem vložil na višji šolski svet v Ljubljani prošnjo da mi isti nakaže vse prejemke po čl. 33. in 88. zakona o narodnih šolah z dne 23. julija 1919 torej tudi ogrev in stanarino oziroma pove, kdo mi naj plača isto. Na mojo prošnjo sem dobil sledeči odgovor: Višji šolski svet v Ljubljani naročuje z odlokom z dne 9. marca 1923, številka 1606 sledeče: Učitelj S. P. v Ljubljani pri Celju se naj obrne radi stanovanja in ogreva na krajni šolski svet v Ljubljani. Morebitne spore naj reši v 1. stopnji okrajni šolski svet. Opozarja

se pri tem na to, da ni izdalo ministrstvo prosvete naredbe, s katero bi razširilo doočila zakona z dne 19. aprila 1904 na vso kraljevino kakor to predvideva čl. 88. zakona z dne 23. julija 1919, št. 643 »Urad. l.«. Zato ni mogoče se sklicevati na omenjeni člen. Samo za čas od 1. avgusta 1922 dalje določa čl. 299. finančnega zakona z dne 31. julija 1922, št. 324 »Ur. l.«, da morajo nositi stroške za stanovanje in ogrev učiteljstva prizadete občine, dokler se ne plačuje stanarina po zakonu o draginskih dokladah. Po tem odloku nam morajo plačati kraj. šolski sveti s 1. avgustom 1922 dalje stanarino in ogrev. To v vednost tovarišem! — Petrovič.

Naša gospodarska organizacija.

— g Članarina in darila za Učiteljski konvikt. Okrajni šolski svet v Kranju je poslal vsled sklepa prizadetega učiteljstva na okrajni učiteljski konferenci dne 23. julija 1923 v Kranju znesek 85 Din (osemdesetpet) kot obresti od denarja, ki ga je zbiral od imenovanega učiteljstva, ki je naročevalo sladkor po znižani ceni. — Hvala!

Naše narodno prosvetno delo.

Šolski odri in pevski zbori.

— do Deška osnovna šola Studenci pri Mariboru je imela v soboto, 16. junija v prostorni telovadnici Sokolskega doma s svojimi učenci šolsko prireditev. Igrala se je dvodejanka »Škrati«, kateri je sledil telovadni in pevski nastop dečkov. Prireditev je bila prav dobro obiskana in je dosegla prav dober moralni in gmotni uspeh.

— do Šolski oder. Na šolskem odru v Cirkovcah je 10. junija priredilo učiteljstvo z domačimi igralci igro »Revček Andrejček«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

— lu Pragmatika. V zadevi službene pragmatike se obrača več naših članov radi informacij na nas. Odgovarjamo vsem tem in drugim, da o pragmatiki, sprejeti v narodni skupščini, nočemo in ne moremo poročati vse dotlej, dokler ni obnarodovana v »Službenih Novinah«, ki jo priobčijo v kratkem, ker nočemo nasesti vestem dnevnih listov, kar se, žal, večkrat zgodi in pozneje izkaže kot popolna neresnica.

— lu Trbovlje: »Umetniška razstava bratov Kraljev«. Vaš članek je bil sicer že postavljen za drugo slavnostno število ob kongresu, je pa moral radi tesnega prostora zadnji hip izpasti.

— lu G. R. M.: Prihodnjik. Kako glede uvodnih vrstic?

— lu Druge prosimo potrpljenja, če je zopet moralo kaj izostati.

— lu Poročevalce o šol. odrih opozarjamo, da je bil sprejet na pokr. skup. v Ptuj sledeč sklep: Poročanje o »šol. odrih« v časopisje: Okrajna učiteljska društva naj delujejo pri svojih članih na to, da bodo poročevalci o prireditvah šolskih odrov poročali Učit. tov. popolnoma na kratko, zgolj vzpored v informacijo

drugim delavcem na nar. prosvetnem polju v svrhu izbire iger in nastopov in v svrhu izbire iger in nastopov in v svrhu statističnega pregleda. Pač pa odsek odobrava to delovanje, želi da se čimbolj razširi in da bi bila ta poročila obvezna za vse, ki prirede kak tak nastop. — Priporočajo se posebno, da se naprosi kakega lajka, ki bo poročal o prireditvi tudi v dnevno časopisje.

— lu Književne vesti in ocene so morale ostati za prihodnjo številko.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zaš. UJU — poverjen. Ljubljana.

Obče znana restavracija

pri

„Novem svetu“

na Gosposvetski cesti številka 14,

v Ljubljani

priporočajo se p. n. učiteljstvu za poset,

Ivanka Gorše

restavraterka.

ŽIKO

Pokusite ŽIKO ... in se prepričajte, da ni okusnejše kave. Popolnoma nadomešča pravo kavo, zato je tudi najcenejša. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Prijatelji nekdanje Vydrovke jo lahko naroče tudi direktno po povzetju najmanj 5 kg. Pražarna „Žika“, d. z. o. z. Ljubljana, Rožna dolina.

... Pošljite nemudoma zopet 5 kg Žike. Ker je kuhinja par dni brez nje, je vse narobe. M. P. Bled, 27. 7. 1923.

... Žike smo se tako privadili, da ne potrebujemo nobene druge kave ... F. H. naduč. Svečina, 2. 5. 1923.

... Žika je res takšna, kakor je bila svoj čas Vydrovka, zato mi pošljite zopet 5 kg ... I. S. Rečica, 3. 6. 1923.

V korist „Jugoslovenske Matice“!

„IDES“ Prašek za črnilo

razstojljiv v mrzli vodi, prekaša vse tu- in inozemske izdelke in tekoče ekstrate!

„IDES“ Črnilo v obliki papirja za uradnike in učence. Za več kot 100% cenejši kakor tekoče črnilo!

„IDES“ Antracen in kovinasta črnila. — Zahtevajte vzorce in cenike kateri, se pošiljajo brezplačno.

„IDES“ tvornica kem. izdelkov Tacen pri Ljubljani

Priporočamo trdko

Josip Petelinc

Ljubljana,

Sv. Petra nasip 7.

Cene zmerne!

Postrežba točna!

Najboljši šivalni stroji „GRITZNER“ v vseh opremah in sistemih, olje, igle, posamezni deli za šivalne stroje in kolesa, pnevmatika. Galanterije, modno blago, čipke, vezanine, gumbi, bombaži, I. M. C. prejica, pletenine, milo, jedilno orodje: alpaka, aluminium, palice in sploh vse potrebščine za šivilje, krojače črevljarje in sedlarje na malo in veliko. (Za šole znižane cene).

Potri globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da je naša zlata, predobra in nenadomestljiva mama, stara mamica, tašča, teta in svakinja, gospa

Franja Lunder roj. Govekarjeva

nadučiteljjeva vdova

danes dne 14. avgusta po dolgoletni, mukepolni bolezni, previdna s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Bogu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek, 16. avg. 1923, ob pol 5. popoldne iz hiše žalosti, Kongresni trg 5, na pokopališče na Viču, kjer se položi v grob pokojnega soproga.

Pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 14. avgusta 1923.

Žalujejo rodbine:

Lundrova. Tomšičeva. Stresova in Dostalova.